

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a *SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT* Budapesten.

<p>Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben. Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen. Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—. Kéziratokat nem küldünk vissza.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal BUDAPEST, Szentkirályi-utca 28b. sz. a. (SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)</p>	<p>A hirdetések árszabálya : A pályázati hirdetéseknel minden egyes szövegt. minden közlés után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő. <i>Egyéb hirdetéseknel :</i> egész oldal ... kor. 32.— negyed oldal ... kor. 8.— fél oldal ... " 16.— nyolczad oldal " 4.— A díjak előre bekiüldendők a Szent-István-Társulathoz.</p>
--	---	---

A köznép és az iskola.

A köznép nem nagyon rajong az iskoláért. A tankötelezettséggel csak megbarátkozik valahogy, mivelhogy muszáj; de azért, ha csak teheti, szívesen kivessi a gyermekét az iskolából. Főleg a falusi nép ma is tehernek tartja az iskolát, némileg a katonai szolgálathoz hasonló adónak, melyet csak kénytelenségből ró le.

Elnnek a különös jelenségnek okait keresve, arra a véleményre jutunk, hogy a népnek az iskolától való idegenkedése főként magára az iskolára vezethető vissza. Kisebb oka az iskolától való idegenkedésnek a nép gazdasági helyzete, melynélfogva a nagyobb gyermekek a gazdaságban, vagy a szegényebb rétegeknel a kenyérkeresés munkájában fölhasználni kénytelenek. A valódi ok azonban az, hogy *a nép nem látja hasznát az iskolának*. S mert a nép rendszeren a haszon szempontjából mérlegeli a dolgokat, esoda-e, ha nem viseltetik kellő bizalommal az iskola iránt? Csoda-e, hogy nemcsak fontartás terhetől huzódozik, hanem még a gyermekét sem örömet járattja iskolába? S a népnek ez az idegenkedése, habár nem helyeselhető, mert alapjában az érdekeik ellen van, de érthető.

A mai népiskola valóban kevés olyat nyújt a népnek, a mit a nép megfelelő ellenszolgáltatásoknak tartana hozott anyagi áldozataiért s a tankötelezettségnek való engedelmisségért.

A mai népiskola megtanítja a nép gyermekét írni, olvasni, számolni, némelyiknek még egy kis u. n. reális ismeret is jut. Ennyi az egész.

A nép azt nézi, mi haszna van neki az írás-olvasás és a számvetés tudományából? S a kérdésre nem kap megnyugtató feleletet.

Az írás? Ugyan mi haszna van neki az írási tudományból, mikor egy értelmes levelet sem tud írni, nehogy «kontraktus»-t, vagy «testamentumot» tudna írni. Sőt arra sem képes, hogy a «szalkás» írású marha-levelet elolvassa.

A legegyszerűbb polgári ügyirat megszerkesztéséért már fizetnie kell. A maga írási tudomá-

nyának legfőbb anyai hasznát veszi, hogy aláír egy-egy váltót, mely nem ritkán a nyakát szegi.

Az olvasási tudománynak már valamivel több hasznát látja. Könyvből imádkozik a templomban és — újabban — újságot is olvas. Ez már mégis csak valami, noha épen nem annyi, mint a mennyinek látszik.

A könyvből való imádkozás a népnél a lelki szükség kielégítése és egyébként is fölemelő. «Írást tudni» a tisztességnek egy neme. Az írástudomány megmutatására pedig legalkalmasabb hely a templom, a falu legnagyobb s hál Istennek még mindig leglátogatottabb nyilvános helye. Az olvasni tudó nép nagy többsége épen nem fordítja jó vallásos könyvek olvasására az azokból való épülésre a maga tudományát. Először azért: mert sem módja, sem ideje hozzá, hogy könyveket olvasson; másodsor azért, mert olvasásbeli tudománya a gyakorlás hiánya miatt annyira összezsugorodik, hogy az iskola elhagyása után pár esztendőre már csak «baktat»; ismét az olvasás nehézségeivel küzdő gyermek lesz, a ki (mert a szövegre nem tud eléggé figyelni) nem találja örömet az olvasásban, tehát nem is olvas.

Újabb időben a nép egy része újság s könyvek olvasására is használja a maga tudományát. Ebben azonban kevés a haszon. A könyvek jobbra silány férczelmények, ponyvairodalmi termékek, a melyek olvasása inkább káros, mint hasznos. Igaz, hogy olvashatna jó népies könyveket is, mert hiszen már ilyenek is vannak elegendő bőségben. Csakhogy a jó népies ponyvairodalmi termékek még mindig hátrányban vannak az igazi ponyvairodalmi termékekkel szemben. Nem olyan érdekesek, mint ezek a rémséges históriák, azután meg a nép java érdekében működő szolid vállalkozás a terjesztés dolgában sem tud versenyezni a személyes érdekekkel. A ponyva-, jobban mondva szemétirodalom (melynek ma egyik igen elterjedt formája a 10—15 krajczáros füzetes regény, melyet a vigézz házhoz hord) tehát tartja magát s kérdésessé teszi a nép olvasási tudományának hasznát.

Szinte így vagyunk az újságolvasással is. Jó újság a nép számára is csak volna, csak hogy a szenzációban utazók hangosabbak s rendszeren több sikerrel is kínálkoznak. Az újságolvasás haszna is kétséges tehát. Nagy haszonnal, a mi gazdasági viszonyaink között még abban az esetben sem járna, ha esupa jó újságok kerülne a nép kezébe, mert a nép nagy többsége annyira szegény, hogy nem telik neki újságra, még a legolcsóbbra sem.

A szűnyevés-beli tudományának veszi a nép aránylag legnagyobb hasznát. Am ez a haszon sem olyan nagy, hogy kellő kárpótlást nyujtana neki az iskolára s az iskolaért hozott áldozatokért. A számolni tanult nép emberének egy kissé gyorsabban mozog ugyan az esze, talán könnyebben is kiszámítja valamely dolgot; de alig *jobban*, mint a szomszédja, a ki csak kívülről látta az iskolát.

A földrajz, történelmi, alkotmánytani, természetrajzi és természettani oktatásnak még kevesebb hasznát látja már csak azért is, mert aránylag ritka gyermek végzi az elemi iskola felsőbb osztályait. A nagy többség kivénül, mielőtt a felső osztályokba kerülne; tehát az a, n. realis ismereteket módjában simes tanulni. Am a ki tanul, az sem látja az életben hasznát; mert az a «tudomány», hogy mettől-meddig uralkodtak a magyar királyok, mely «rendbe» tartozik valamely ismert, vagy nem ismert állat, nem teszi őt sem okosabbá, sem jobbá, sem az életben való boldogulását meg nem könnyíti.

Miért van ez így? Talán azért, mert nem lehet másként? Nem, nem azért. A köznépre nézve hasznos intézménynek (olyanna, mely lelkisükségleteit kielégítse, az életben való boldogulásában segítse) mindez ideig nem tettük az iskolát, mert az iskola is küzködik a létezés nehézségeivel és nem vizsgáltuk kellő komolysággal a dolognak ezt a részét s nem tettünk semmi erőfeszítést arra nézve, hogy az iskolát igazi hasznos népintézményre fejlesszük. Mi az iskola hivatását nem a nép szempontjából, hanem a mi szempontunkból fogjuk föl. S mert nekünk, a kik szellemi munkára neveljük a gyermekeinket s ebből a szempontból a nyujtott alapismeretek nekünk hasznosak, mert a tovább-tanulásnak alapot és eszközöket adnak, azt hisszük (a nélkül, hogy megvizsgálók a dolgot), hogy a köznépek is hasznos a nekünk nélkülözhetetlen intézmény.

A iskolától való idegenkedés baján elsősorban nekünk tanítóknak kell segítenünk. És ha komolyan akarjuk, tudunk is segíteni. Mindenekfölött az szükséges, hogy a népiskolát, mint olyan népintézményt fogjuk föl, a melynek az a hivatása, hogy a köznépek lelki szükségleteit kielégítse s a népet boldogulására irányuló törekvésében is támogassa. Tehát életrevalóvá, életrehatóvá kell tennünk a népiskolai neveléstanítást.

Neveljük a gyermeket munkásságra, szoktasuk rendre, tisztaságra, engedelmességre, kölcsönös türelemre, tehát a közéletben oly igen

hasznos erényekre és tanítsuk akként, hogy tudománya által lelkileg gazdagabbnak érezze magát, s hogy ezt láthassa alkalom-adtán lehetőleg minden tudományának.

Könnyű ezt mondani, de nehéz megeselekedni. Még ha legkomolyabban akarjuk is. Hát még most, a mikor nem is nagyon akarjuk. Váltig hangoztatjuk, hogy nem az iskolának, hanem az életnek tanítunk; mindazonáltal az élet, a köznépek élete alig látja valami hasznát az általunk nyujtott ismereteknek.

Hasznos, a köznépre nézve hasznos ismereteket kell nyujtanunk, hogy a nép ne közterhet lásson az iskolában, hanem egy olyan intézményt, mely az ő java érdekében van.

Miután a keret a tantervben és utasításokban adva van, gyökeresebb külső átalakítással a hangsúlyozott czél elérére érdekében az iskola emberei nem tehetnek próbát a népiskola feladatának a jelzett szempontból jobb megoldása érdekében. Szerencsére a dolog nem külsőségekben, hanem magán a tanítón fordul meg. Ha a tanító tudatában van annak, hogy ő az élet követelése szempontjából nem végez jó munkát, nem tudja a nép lelkét az iskolával összeforrasztani, ha a hivatásszeretet nemcsak az ajkán van ön-és mások megtévesztésére, hanem a szívében is, abban az esetben bizonyára keresni fogja a módját annak, miként végezzen jobb munkát s ha keresi, meg is találja; ha pedig a tanító lelkét a pedagógus gőg nevezetű betegség, nagy indifferenzmus bénítja, egyelőre legalább hiábavaló minden böles tanács.

Ez az oka, hogy tartózkodom a böles tanácsok osztogatásától és csupán azért utalok rá az életnek tanítás egy-két követelésére, hogy gondolkodásra sarkaljam vele mindazokat, a kik eddigi fejtegetéseim igazságát belátják s a bajon segíteni kívannak.

Az írás és olvasás igen hasznos ügyesség általában mindenkire nézve, a köznépek azonban csak abban az esetben látja igazán hasznát, ha az ő életviszonyaira, körülményeire figyelemmel tanítatják. Meg kell tanítani, rá kell szoktatni a nép gyermeket arra, hogy ne a betűt, hanem a szöveget olvassa. Érdeklődjék a tartalom iránt, találja gyönyörűségét a gondolatokban és érzésekben, a melyeket a nyomtatott betűk tesznek neki fölfoghatókká, hogy az önmívelődésnek, a nemesebb örömmel vágya éljen az ő szívében, midőn az iskolát elhagyja. Ébren kell tartani ezt a vágyat a serdülés éveiben s az ifjúkorban az ismétlő-tanítás és az ifjúsági egyesület által s tovább kell ápolni a társadalmi szervezetekben (körökben).

Az írás mesterségében szerzett jártasság akkor jár haszonnal a népre, ha megtanítjuk a nép gyermeket a legegyszerűbb (jogi képzettséget nem igénylő) ügyiratok megszerkesztésére, s más ügyiratok megértésére, különösen pedig a kéziratok olvasására. Ebből a czélból olvastatnunk kell a gyermekkel már a tanítás kezdőfokától a

mások kezeirását fokozatosan, a legegyszerűbb gyermekírásról a legnehezebben olvasható «író»-írásig, hogy ne kelljen a népnek a legkisebb dologban is másnak a segítségét venni igénybe, noha éveken át tanulta az írás mesterségét.

A számvetés tanítása révén tanítsuk meg a nép gyermekét a pénz és a mértékek megértésére, az azokkal való bánni-tudásra. Tanítsuk meg logikusan gondolkodni, okoskodni, következtetni az ő életviszonyairól vett jó gyakorlati példák sokaságán, hogy könnyűszerrel megtudja oldani az életben eléje adandó feladatokat s ne essék áldozatul az ügyesek és lelkiismeretlenek furtangjának.

A mérés tanítását a kézi-ügyességgel kapcsolatosan úgy tanítsuk, hogy a gyermek valóban tudjon mérni, mikor az iskolát elhagyja. Mérési tudományának lássa majd hasznát a kertben, a mezőn, az építkezésnél, berendezkedésnél. Tudjon alaprajzot készíteni s az építkezéshez költségvetést csinálni.

A történelmi oktatásból értse meg napjainak szemé előtt alakuló történetét, az alkotmánytani oktatás kapcsán ismerje jogait és kötelességeit s keletkezzék a lelkében erős vágy jogainak védelmére, kötelességének teljesítésére. A földrajz-tanítás nyissa meg érdeklődő lelke előtt az őt környező világ ablakát.

A természet ismereti oktatás adjon alapot gyakorlati gazdasági ismereteinek, szerettesse meg vele az őt környező természetet.

Az ének-tanítás által szeresse a meg a nemezebb örömet, melyet a művészetnek ez az ága nyújt.

Egyszóval legyen a nép gyermekének tanítása gyakorlati, azaz jó tanítás. Érezze, tudja a jövőendő nemzedék, mily sokat köszön ő az iskolának. Ez a tudat az iskola megbecsülésére fogja őt bírni s nem fogja inproduktív befektetésnek tekinteni azt az anyagi áldozatot, melyet az iskola főtartása érdekében hoz, mert tudni fogja, hogy tízszeresen visszaadja azt az iskola az ő gyermekének, a kit a jövőendő életküzdelmekre fölfegyverez.

Ember János.

A Szent-István-Társulat a nemzeti kulturáért.

IV.

Középiszkolai tankönyveink sorozatában a Gerely József nagyobb szertartástanán kívül a következő kötetek láttak napvilágot:

Új-szövetségi bibliai történetek középiszkolák használatára. Negyvenegy illusztrációval és egy térképpel. Irta Pokorny Emánuel dr. főgimnáziumi vallástanár.

Az ó-világ földrajza. Középiszkolák II. osztálya számára. 125 fametszettel. Írták Jákó János dr. és Ujházy László. Engedélyezve 511—1903. sz. miniszteri rendelettel.

Latin stílusgyakorlatok a középiszkolák V—VIII. osztálya számára. Szerkesztették Vagács Caesar és Schiebinger Emil dr. benczés tanárok. A hatodik kiadás nyomán átdolgozta s az új tantervhez alkalmazva bővítette Bárdos Renig dr. benczés tanár. Engedélyezve 3551—1902. sz. miniszteri rendelettel.

Stilisztika a középiszkolák IV. osztálya számára. Szerkesztették Bartha József dr. és Prónai Antal dr. főgimnáziumi tanárok. Engedélyezve 1529—1903. sz. miniszteri rendelettel.

Egyetemes történelem középiszkolák felső osztályai számára. II. rész. A hatodik osztály részére. 135 fametszettel. Irta Ujházy László.

Az utolsó könyvet a közelmúlt napokban terjesztettük föl a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumhoz approbáció végett. A többi mind kedvező hivatalos bírálat alapján nyert jóváhagyást. Így a Jákó-Ujházy-féle földrajz kritikusa azt írja, hogy *e munka tankönyvirodalomunkban előrehaladást mutat*; a Vagács-Schiebinger-Bárdos-féle latin stílusgyakorlatok új kiadása — a hivatalos bírálat szerint — *a régiék előnyeit nemcsak megtartotta, hanem tetemesen fokozta.* Elismeréssel adózik a hivatalos bírálat a Bartha-Prónai-féle magyar stilisztikának is, mely a maga nemében egyik legjobb tankönyvünk. Pokorny ő-szövetségi bibliai történetei már a második kiadásban forognak közkezen s az új-szövetségi bibliai történetekből is alig van példány raktárunkon, bizonyosságául annak, hogy e könyvek minden tekintetben megfelelnek az iskolai követelményeknek.

Örömmel jelentem, hogy Bartha József dr.-nak mondattani alapon készült magyar nyelvtana a közép és polgári iskolák I. és II. osztálya számára a szükségessé vált második kiadásban is megnyerte az 1076—1903. sz. a. a miniszteri jóváhagyást.

«Elismerésre méltó az az igyekezet — mondá az 1902. évi katolikus nagygyűlés egyik előadója — melyet a Szent-István-Társulat a jóirányú s helyesen szerkesztett tankönyvek érdekében kifejt. Ha ez az igyekvés a tanári körökben is elismerésre találna s kellő pártolást eredményezne, ez a jóirányú tankönyvirodalomnak oly nagy föllendülésével járna, hogy ezzel szinte egy csapással meg volna oldva a jó könyvek kérdése. Legyen rajta tehát minden tényező, hogy e kincs ne maradjon heverő tőke, hogy a világgosság minél több helyen ragyogjon, hisz a mécses nem azért gyújtják meg, hogy a véka alá rejtsek.»

Ennél többet, ennél szebbet, mélyen tisztelt Nagygyűlés, én sem mondhatok.

★

Ifjúsági iratainkat az elmúlt esztendőben mindössze csak három, de három igen becses kötettel gyarapítottuk. A kisebb gyermekeknek szántuk az *Emma néni meséi* című remek könyvecskét, melyet Ulvay Géza festőművész látott el pompás eredeti rajzokkal és színes címlappal. Erről egy ismertetője ekképen nyilatkozik:

«A mit Emma néni, ez a derek író nő produkt, az az ifjúsági irodalomban egyedül áll. A gyermek naiv képzelőtehetségének megfelelő kalandos történetek át meg át vannak szöve a keresztény hit és erkölestan legfontosabb igazságaival, anélkül, hogy bárhol banálisán vagy erőszakosan hatnának. Minden olyan természetes, mintha másképen nem is lehetne írni. Irodalmunk valóságos nyeresége ez a mesekönyv.»

Másik ifjúsági iratunk címe:

A magyar szóc. Csopaki Pali levelei nényéhez, Martához, Irta Sziklay János.

A 10–14 éves gyermekek képzeltsége és kedélyvilága lebegett szemünk előtt, mikor e kiadványunkat a könyvtárazra vittük. Legyen szabad erre vonatkozólag egy kiváló szakferfitúnak, Szemák István dr. főgimnáziumi cz. igazgatónak az *Ifjúsági könyvtárjegyzék* 1903 januáriusi füzetében megjelent ismertetését szószertint idéznem:

«A munka címe — mondja Szemák István dr. — önkénytelenül De Amieis híres munkáját, «A szív»-et juttatja eszünkbe. Tényleg a szerzőt saját bevallása szerint, ez indította megírására. De csakis az eszmét kölcsönözte onnan. «A magyar szív» egyébként teljesen eredeti magyar, amennyiben a magyar diák életének képét nyújtja. De Amieis munkáját különösen az teszi szerfölött becsessé, hogy a hazafias érzést igyekszik ifjú olvasói lelkében fölebreszteni. Sziklaynak is ez egyik főcélja s mondhatjuk, nem maradt e részben nagy mintaképének mögötte. De azonfelül a magyar író az ifjúság nevelésében oly fontos vallásos és erkölesi momentumoknak is méltó szerepet juttatott. S ebben nagyon előnyösen különbözik olasz társától. Melegen ajánljuk az érdekes és tamulságos munkát a mindkét nembeli ifjúságnak.»

A harmadik könyv egy kiváló műveltségű, fényes tollú derek katolikus pedagógiai írónak és kegyesrendi tanárnak munkája. Címe:

Futó esillagok. Ifjan elhunyt költőink jellemképei. Irta Prónai Antal dr.

Anyos Pál, Dayka Gábor, Szentjóni Szabó László, Kármán József, Csokonai Vitéz Mihály, Czako Zsigmond, Petöfi Sándor, Kerényi Frigyes, Tóth Ede és Reviczky Gyulának, irodalmunk e «futó esillagának», büszkeségeinek élet- és jellemrajza foglaltatik Prónai Antal dr. csinos kötetében a 14–18 éves ifjúság számára.

Szerző nem a krónikás száraz hangján írta meg művét, hanem inkább szerető gyöngédséggel és melegséggel, mint ahogy «a kandalló köré gyült család szokta emlegetni korán elhunytját».

A tantervjavaslatához.

A pedagogia igazsága szerint a népiskolai tanterv csak akkor jó, ha benne a főcél s vele az egyes tantárgyak célja összhangzóan, kellő részletességgel, mindenkinek félreérthetetlenül van meg-

jelölve. Az anyag kijelölése, részletezése csak annyiban bír fontossággal, a mennyiben ez ismeret-részletek egymásutánja, közlésének módja a cél előmozdítására alkalmas, vagyis ha bizonyos fokig a módszerre is tekintettel van.

Eme szempontok vezettek az előttem fekvő tantervjavaslat bírálatánál. S a ki velem együtt helyesli a fentebb elmondottakat, az bizonyára nem csodálkozik azon, ha a magas püspöki kar e javaslatot nem erősítette meg, mert annak oly hiányai vannak, a mik okvetlen pótlásra szorulnak.

Legelső nagy hibája az, hogy a mindennapi iskolának két tantervet ad; mást az osztatlanak s mást az osztottnak. E hibát egy másik hibával is tetezi, a következetlenséggel. Ha u. i. szükségét látja a külön tanterveknek, miért nem nyújt minden letehető esetre egyet-egyet? Miért csapja egy kalap alá az egy- és kéttanítós s ismét egy alá a 3, 4, 5 és 6 tanítós iskolákat? Hiszen a hattanítós iskola bizonyára megegyeszer annyit végezhet, mint a 3 tanítós; miért nem nyújt hát annak megegyeszer annyi anyagot? Mert tudják a javaslat tervezői, hogy nem az anyag mennyisége a fő, hanem az, hogy miként és mennyire tudja az iskola a kitzűzött célt megközelíteni. E tekintetben pedig egyek lehetnek az osztott és osztatlan iskolák. Külön tantervre tehát szükség nincsen. De messze vezetne e tárgynak további vitatása. Elég nagy port vert föl e kérdés a közelmúltban. Legyen elég itt csak annyit mondani, hogy nekünk egységes népiskolára van szükségünk. A külön tantervekkel ne egyengesük újat a régi falusi, kisvárosi, nagyvárosi stb. iskoláknak, azaz ne menjünk rakmódjára hátrafelé.

A tanterv legyen egy. Jelölje meg elsősorban félreérthetetlenül a főcél s az egyes tantárgyak külön célját kellően részletezve, mindenki által egyformán követelendő zsinórméték gyanánt. Azután ölelje föl az anyag maximumát, a főbb tárgyknál a részletekre is figyelmet fordítva s itt-itt módszeres utasításokkal is ellátva. Az iskolák pedig iparkodjanak ezen anyagból tehetségükhöz mérten annyit meríteni, a mennyit jól földolgozni bírnak, hogy vele a kitzűzött célt minél jobban megközelíthessék. A dolog természetéből folyik, hogy nem azon iskola lesz a legjobb, mely a maximális anyagot elvégezte ugyan, de a céltől messze maradt, hanem az, a mely a célt legjobban megközelítette, ha mindjárt kétharmadát vagy felét végezhetette is csak el a tanterv anyagának.

A javaslatban hiába keresem a kath. népiskola feladatának, céljának megjelölését. A főcél meghatározása hiányzik. Ez okvetlen pótolandó.

Mi a népoktatás célja? «Az ember összes erői és tehetségeinek összhangzatos fejlesztése mellett ama ismereteknek nyújtása, melyre a tanulóknak majdan a polgári életben szükségük lesz. Az első a formális, alakí cél; az utóbbi pedig a materiális, anyagi cél.» Mivel azonban

az emberek első-orban Isten gyermekei, azután pedig valamely nemzetnek s végre még az emberiségnek is tagjai, azért formális és materiális célnak okvetlen figyelembe kell venni e három irányt. A miből azután az következik, hogy a népiskolának Istennek tetsző embert, jó hazafit és értelmes egyént kell képeznie.

Istennek tetsző embert csak a vallásos alapra fektetett népiskola nevelhet. A történelem bebizonyítja, hogy a vallástalanság lejtőjére lépett népek a pusztulás ösvényén haladtak, melynek végén a teljes megsemmisülés várt rájuk. Ha tehát nemzetünket ettől megóvni akarjuk, úgy egész tanításunk, nevelésünk minden mozzanatát az igazi, valóban átértzett, tiszta szívből jövő vallásosságnak kell athatnia.

De a magyar népiskola növendékeinek jó magyar honpolgároknak is kell lenniök, ezért szükséges, hogy a népiskolánkban magyar nemzeti műveltségre telessenek szert. «Magyar nemzeti műveltség alatt értjük mindazt, mit nemzetünk nagyot-szépét, nemeset eddigi életében megteremtett. Oktatásunk főladata tehát az is, hogy általánosan ismertekké tegyük az egész nemzetben azokat a szent hagyományokat, melyeket történetünk, irodalmunk, költészetünk számunkra megőrzött. Ezek tudása és a nemzet vérebe átszivárgása alkotja a nemzeti öntudatot, melynek fõntartására, fõnmaradásunk érdekében törekednünk kell.»

Mivel pedig tanulóinkból értelmes egyéneket is kell képeznünk, azért tanításunk minden fõkán nagy gondot fordítsunk az értelem s az összes lelki tehetségek fokozatos fejlesztésére. Juttassunk birtokunba mindazon alapokat, melyekre nélkülözhetetlen szükségük van. Képesítsük õket ezen alapoknak önerejükben való továbbfejlesztésére, hogy ezek segítségével majd anyagi boldogulásuk minél nagyobb fokát érhessék el. Tanuljanak meg helyesen gondolkodni, szemlélni, okoskodni, következtetni, ítélni.

Szóval: legyen az iskola nevelve-tanító intézet, melyben a tanulók jobbá, erkölcsösebbekké, okosabbakká lesznek, önállóságra neveltetnek.

Ilyenformán gondolom megállapítandónak a népiskola fõcélját, feladatát.

De térjünk a részletekre, az egyes tantárgyakra.

Lakóhelyi ismeretek.

A cél meghatározása nagyon röviden van adva. E fontos tárgy érdeke megkívánja a bővebb fejtegetést. Akár Diesterweg idevágó arany-szavaival, akár Nagy László összegező hat pont-jával, avagy mindkettő közlésével, de tegyük meg azt. A tanítás menetéről is kellene általánosságban egyet-mást elmondani. A régi tanterv e tekintetben körültekintõbben jár el, midõn pl. elmondja, hogy: «a tanító a valódi tárgyakat szemlélteti, az ismertető jeleket fölkeresteti, ez által a tanulókat *gondolkodni* tanítja, a szerzett tapasztalatokat egyes mondatokba foglaltatja,

végül e mondatokat folytonos előadássá, hangsúlyozott *beszéddé* kötteti össze» s így a következő idők szóbeli *fogalmazásának* is útját egyengeti, alapját veti meg.

A javaslat az «általános óraterv» fejezete alatt ismerteti a párhuzamos tanmenetet, melyet e tárgy anyagrendezésénél alkalmaz is. Ez ismertetés nagyon helyén való, mert a tantervben a módszertani fõbb elveknek is helyet kell szorítani, hogy azok lépten-nyomon a tanítók szeme előtt álljanak. Így a tanterv nem csupán a célt és anyagot tűzné ki, de annak megközelítését sikeres, biztos elvégezhetését is megkönnyítene. Sajnos, a javaslat ezeket teljesen figyelmén kívül hagyja. Pedig mily szükséges volna pl. a szemléltetésre nézve amaz elv erős hangsúlyozása: «A szemléltetésre egyszer s mindenkorra megállapított formát kell adni, a melynek sorrendje szerint szemléltetünk mindig, s a melyet a sok gyakorlat által annyira megszokjanak tanulóink, hogy azt öntudatosan kövessék nemcsak az iskolában, hanem kint az életben is oly tárgyak szemlélésénél, melyekre az iskolában nem került sor. Ezen elv következetes keresztülvitele képesít az igazi látásra, önmunkásságra, ezt tehát figyelmen kívül hagyni nem szabad.»

Az anyagrendezés helyes, de több általános elemi alapképzettel bővítendő ki.

Olvasás-írás.

A cél nem teljes. Kibõvítendõ az alább irottak szerint: Az olvasás-írás tanítás célja, hogy gyermek az írás által kifejezetteket jól fölfogja, azok fölött gondolkodni s helyesen ítélni megtanuljon, hogy az írásnyelvet szõnyelvvé (beszéddé) s viszont a szõnyelvet írásnyelvvé (fogalmazás) átváltoztatni képes legyen.

Az olvasás nemei megvannak ugyan szabva, de már ezek elsajátítási ideje nincs megállapítva. Ez pedig hangsúlyozandó. Az írástanításra semmiféle utasítást sem nyújt, ha csak a III., IV., V., VI. oszt. számára csendes foglalkozásul fölvett egyetlen olvasmánymásolást nem tekintjük annak. A mikéntre a nyelvtan s fogalmazási fejezet alatt terjeszkedik ki bővebben; itt is csak a III. oszt. tól kezdve. De ne feledjük, hogy a munkát elõbb kinagyolni szokták s csak ezután simítanak. Az írásnagyoló munkája az I., II. oszt.-ba való, a simítás, vagyis a nyelvtanilag következetes helyesírás csak azután következik. De ezzel sem szabad mindenben a III. oszt.-ig várni, hanem egyes könnyebb dolgok már az I.-ben elsajátítandók.

Esztergom.

Klinda Károly.

EGYESÜLETI ÉLET.

Meghívó. A «Léva és Vidéke» róm. kath. tanító-egyesület verebélyi körének f. évi június hó 18-án Verebélyen, a róm. kath. népiskolában megtartandó körgyűlésére az érdeklõ tanügybarátokat és tagtársakat tisztelettel meg-

hívom *Kovács József* alesperes tanfelügyelő elnök, *Veszely István* jegyző.

Tanítók gyűlése. A Parkány-kerületi rom. kath. néptanítók egyesülete folyó hó 14-én tartotta meg tavaszi közgyűlést Parkányban, mely tárgyban igen gazdag és tanúságos volt. A tagok a ker. főt. papság jórésztével, csaknem mindnyájan megjelentek. Esztergomból több vendég üsztebe meg a gyűlést jelenlétével. A gyűlés szentmise újratapasztalásával vette kezdetét. Dr. *Koperniczky Ferencz* nagygyóvendi esperes-plebános ker. tanfelügyelő az egyesületnek lajbuzgalma és szeretve tisztelt elnöke költői lendülettel írt, szívet és elmét lebilincselő megnyitóbeszédében május haváról, mint a hónapok királynéjáról egyházi és pedagógiai szempontból szökött. Az egyház a hónapok e legszebbjét a boldogságos Szűz tiszteletére, mint azt igen szépen kifejté, *Mária* havának nevezi. A pedagógusokra nézve nem kevésbé fontos e hónap, mert kivált tanhelyeken többnyire e hónap tartatnak meg az évszázó-vizsgák, melyek koronáját képezik a tanítók és tanulók egész évi fáradozásának; e hónap szakítják le s tűzik kebleikre az elismerés virágait. Fölkéri a gyűlés tagjait, hogy a pihenés idején sem szünjenek meg tanulókodni. Szigorú, példás erkölcsi viseletükkel, a templom szorgalmas látogatásával, a művészet valamely ágában gyakorlásával, a gyermekekkel való barátságos beszélgetéseikkel, jó tanácsaikkal, jó könyvek kiosztásával stb. igen sokat tehetnek a gyermekek névének előmozdítására. Az elnökök lelkesen megjelenezték. A múlt évi jegyzőkönyv fölolvastatott, hiteljesítettett és az egyh. hatóság erre vonatkozó leírata bemutatott. Elnök soron kívüli felvázolt *Stampay János* külsőkerületi főtanítót, mint a hit az egyház feje, *XII. Leó* pápa ő Szentsége a *Croce di benemerita* érdemkereszttel tüntetett ki. Megjelenezték Dr. *Steinberger* Ferencz nagyváradi apátkanonok köszönetet intéz az egyesülethez, mivel ez a jövőök díszes nevesorában legelsők között van, ki nemes adományával a római záradéklát sikerrel biztosította. Erre *Béteai* Lóránd háterkeszi főtanító a római záradéklától számolt be. Oly érdekesítő vonásoktan esetselte tapasztalatait, hogy a közgyűlés ebbel fáradozásaiért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott s elhatározta, hogy ezen emlékirat az egyesület költségén nyomattassék és a tagoknak kiosztassék. Dr. *Waller* Gyula pápai prelat, apátkanonok, titánfelügyelő *Köszönd* leírata fölolvastatott s 25 éves áldozásaga alkalmából újlag megjeleneztetett. Osztatlan érdeklődéssel várták *Vargha* Endre kir. tanácsos, tanfelügyelő a «Tanítók tiszparancsolata» cz. mű művének fölolvadását, de fölolvadó *Stampay* budapesti útjából lekésve érkezett, miért is e tárgy a jövő közgyűlésre halasztatott. «Mit tehet a tanító az alkoholizmus terjedésének megállítására» czimű pályafélt két buzgó tag dolgozta ki, előzetes tanulmányra valló szakértelemmel. A választmány bírlata *Scabó* Endre szögyényi tanítónak íélte oda a pályafélt és *Muesi* Vincze parkányi tanítónak jegyzőkönyvi elismeretét szavazott. A kath. tanügyi tanács elnökének, dr. *Steinberger* Ferencz nagyváradi apátkanonoknak a nem állami tanítók fizetésfelemelése tárgyában az egyesülethez intézett fölhevására a képviselőkhöz terjesztendő s a választmány által már elkészített fölirat fölolvastatott. *Bertalan* Vincze érseki tanítóképzőintézeti tanár, mint vendég, fölhevására kérvén engedelmet, odamutat, hogy a tanítóknak tulajdonképen semmi közük a fizetésfelemelés honnan való fedezéséhez; keresse az iskolafőnökök a segély kútforrását. Dr. *Vargha* Dezső köldgyarmati plebános tagója, miszerint a püspöki kar képes volna az állam támogatása nélkül a fizetésfelemelés megoldására s így helyesebbnek tartja a tanügyi tanács eljárásához képest eljárni ez ügyben. Dr. *Koperniczky* Ferencz elnök hozzászólása után a föliratok aláíratnak és Btérjesztetni határozattak. A pénztári számadás a pénztárnok távolléte miatt jövő gyűlésre halasztatott. Pályaféltét föntartatott: «A római Szentszék érdemei Magyarországnak a török uralom alól való fölhevadítása körül». Új tételül: «Szükséges-e a mintatanítás tanítógyűlésen s ha igen, mikép történjék ez?» Előbbire főt. dr. *Vargha* Dezső, utóbbira mélt. és főt. báró *Jeszenák* Gábor plebános úrnak egy-egy aranyat tűztek ki jutalmul,

melyekért az egyesület jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Indítványok sorában *Hencz* Mihály parkányi főtanító jegyzőkönyvi köszönetet szavaztatott báró *Jeszenák* Gábor parkányi plebánosnak «Hogyan biztosítsuk iskoláink kath. jellegét» aktualis kérdésnek hírlapokban történt s könyv-alakban is megjelent szakzerű megoldásáért. Dr. *Vargha* Dezső plebános indítványozza, hogy e mű szerzetessék be és a tagok között osztassék ki. Báró *Jeszenák* plebános erre 60 példányt ingyen fölhevadott az egyesületnek, a mely nemeslelkűségre hálás eljenzéssel és jegyzőkönyvi köszönettel felelt az egyesület. A mindg ismétlődő túlságos tárgyhalmaz miatt *Bellus* János bírói tanító indítványára a gyűlés ezentűl 9 órakor veszi kezdetét. Befelez sül a Himnusz énekelték lelkesen. Köbökötön, 1903 május 18-án. *Stampay János*, tanítóegyesületi jegyző.

VEGYESEK.

A Szent-István-Társulat tanügyi határozatai. A Szent-István-Társulat választmánya *Zichy* Nándor gróf elnöklésével ülést tartott. *Giesswein* Sándor dr. elnök előterjesztésére kimondotta a választmány, hogy a társulatnak jövő évben tartandó ötvenedik nagygyűlése alkalmából megírta *Szent István* kiralyunk életrajzát. A mű a nagyközönség számára készült, csinos kiállítással és illusztrációkkal s mintegy 15—16 ivnyi terjedelmű lesz. *Kaposi* József társulati igazgató bemutatta a Társulat legújabb kiadványait: *Fokorny* Emánuel «Bibliai történetek» czimű polgári iskolai tankönyvét, «Emma néni meséi» czimű ifjúsági iratot és *Prónay* Antal dr. «Futó csillagok» czimű művét. *Kaposi* igazgató indítványára elhatározta a választmány, hogy a Társulat a népiszkolák számára alkalmas szavaló-könyvekről gondoskodik és kiadásra előfogadta *Györfly* János székelyvárosi tanító erre vonatkozó munkáját. Ezzel a Szent-István társulat egy régen érzett hiányt fog pótolni. Hasonló szükségét elégit majd ki a középiskolák számára való szavalógyűjtemény, melynek kiadása *Kaposi* igazgató buzgókodása folytán szintén teremben van. Ezekben a szavaló-könyvekben kellő tér jut a katolikus költőknek is. Kik az eddig közösen fergő versgyűjteményekből egészen ki vannak rekesztve, nem az ő költészetük «felekezeti-sége» miatt, hanem az illető szerkesztők felekezeti-sége miatt.

Egy tanfériu emléke. Kegyeletes megemlékezés színlhelye lesz jun. hó 16-án Szentgyörgymező szerény temetője. E napon lesz husz éves évfordulója *Györfly* Iván hűnerves tanfériu halálának, a ki hasznos életének javarészt Esztergomban töltötte el s országos hatású szellemi tevékenységével, magának is, Esztergomnak is dicsőséget szerzett. *Samu* József állami tanítóképző intézeti igazgató, az elhunytnak mély tudással és meleg szeretettel megírott életrajzában, a többek közt ezt mondja: «Azon tanfériak között, kik hazánk nevelésügyének terjesztése, a közművelődés előmozdítása, a tanító tekintély emelése és anyagi helyzetének javítása érdekében a XIX. század második felében keletkezett mozgalmakban tevékeny részt vettek, kiváló helyet foglal el *Györfly* Iván, a hazai tanítók legnépszerűbb és legzellemezebb alakja.» — «Nem egy jótékony intézet köszöni hódító beszéde alatt fogamzott az által, hogy szíveket hódító beszéde alatt fogamzott meg az eszme s nem egy tanító anyagi helyzete javult meg lelkes szavainak hatása alatt.» — «Az «Éötvös-alap» megalkotása és terjesztésében valódi apostoli buzgalommal fáradozott.» Ennek a nagyszílemű és nagyszívű ember emlékének méltán áldoznak tehát a tanügyi munkásai. Ugy halljuk, hogy az esztergomi és megyei tanítószög tömegesen készül részt-enni a f. hó 16-án d. u. 5 órakor tartandó ünnepségen. Egyesületek, testületek, volt tanítványai, a helyi hírlapírás munkásai, érdemes műveinek kiadói és magánosok számosan részint koszorukat, részint virágokat helyeznek az ünnepelt sírnálmarra. Mint az emínter katolikus közélet, irodalom és tanügynek tekintélyes oszlopa, a kath. társadalom és egyházi körök legmagasabb és legelsőbb rétegeinek teljes elismerését sike-

nyilván közhasznú életével és működésével kiérdemelni, ez alkalommal is méltó az egyházi férfiak kegyeletének nyilvánítására. E-m.

Felelős szerkesztő: Ember Károly.

PÁLYÁZATOK.

Nyitra egerszeghi római katolikus megye.

A nyitra egerszeghi római katolikus iskolánál a másodtanítói állásra ezennel pályázat hirdettek. Javadalmazása igen szép új lakás, mely áll 2 szoba, zárt konyha, előszoba, élestar, pincze, istálló és fűszekrényből: 2 öl tűzifa, 1/4 hold kültelek kerti illetemény fejében évi 10 kor.; készpénzfizetés 700 kor., államszegély és 100 kor. a község pénztárából. Kötelessége a megválasztott tanítónak a mindennapos iskolások III.-VI. osztályát tanítani, novendékeit naponta templomba vezetni s ott rájuk fölfigyelni; a gazdasági ismétlő iskolában a közismeretű tárgyakat tanítani s alkalomadtán a kántoriakban segídekezni. Ipari-közügyének a szövetkezetnél mellékjövédőre számíthatnak a könyvvezetés elváltása esetén. Jó zenészek előnyben részesülhetnek. Személyes megjelenés ajánlatok. A június 2-ig benyújtandó pályaműveket az iskolaszékre küldendők. Választás napjáról értesítést küld *Vida János* plébános. 144 1-1

Győri püspöki megye.

Az endrédi (Sopronm. u. p. Petőháza) római katolikus iskolánál osztaletanítói állásra pályázat hirdettek. Fizetése 800 kor., egy butorozott szoba, takarítás, 6 mm. kőszén, 1/4 öl felvágott fa. Kántoriakban segídekezni kötelesség. Az állás szept. 1-én foglalandó el. Kérvények június 28-ig *Lukács József* plébános címére küldendők. 149 1-1

Nyitra püspöki megye.

Bittsiczai (Trenesemgye) kántortanítóságra okleveles tanerő kerestetik. Jövédője: tisztességes lakás megköpöllettel, 1/4 hold házikert, 1 hold rét, 2 hold szántóföld. Készpénzfizetés 316 korona. Természeti szolgalmányok fejében: 12 1/8 mérő rozs, 4 1/8 mérő búza, 5 mérő árpa, tűzifára 84 kor. Stólajárandóság 21 kor. 8 öl Kluch-féle alapítványból 42 kor. Offertoriumok 6 kor. Ostyasutás 6 kor. Nyelvismeret: tót-magyar. Kötelessége: osztatlan iskolában tanítani, minden kántori funkciót végezni. Okmányokkal szabályszerűen felszerelt kérvények június 30-ig a római katolikus iskolaszéki elnökhöz intézendők. Választás aznap. Személyes megjelenés szükséges. 146 1-2

Pécsi egyházmegye.

A naki plébániához tartozó Várong (Tolnamegye) főközség római katolikus kántortanítói állására pályázat hirdettek. Jövédője: 1. Három padlós szobából álló szép lakás, konyha, kamara, istálló, felszer., sertés- és baromfiöl, értéke 200 kor. 2. 1/4 kültelek, melyet a község műveltet, 4 hold legelőillek, melyet a kántortanító munkáltat és a temető szénasárjái; mindezek értéke 192 kor. 3. Külső és belső házikert, értéke 100 kor. 4. 100 házaspár után, páronként 1/2 pozs. mérő kétszeres vagy rozs, értéke 324 kor. 5. Minden pártól 26 fill., összesen 26 kor. 6. Minden szőlősgazdától 2 magyar iteze bor, vagy 48 fill., összesen 24 kor. 7. A községtől 100 kor. 8. A községtől 16 köbméter és a kegyestanítórendtől 4 köbméter fa, értéke 160 kor. 9. A pusztai eselődéstől páronként egy kor. 31 fill., összesen 26 kor. 10. Stóláris jövédője 15 kor., összesen 1107 kor. A pályaműveket az iskolaszék elnökhöz küldendők. Nakra Tolnamegyében. Személyes megjelenés Várongra kéretik a választás napjára, június 2-án. 151 1-1

Kösznyói püspöki megye.

A helpai római katolikus kántortanítói állomásra június 15-ig pályázat hirdettek. A pályázó magát bemutatni tartozik. Egyházi funkciók nyevei tót, iskolai tanítási nyelv magyar és tót. Az állomás szept. 1-én betöltendő. Javadalmazás: kétszobás lakás, konyha, pitvar és gazdasági épületekkel, 9 hold 880 □ öl szántóföld és rét haszon-

élvezete, marhalegeltetési jog közös legelőn, 80 m. tűzifa, 12-14 kor. készpénz és stóla átlag 400 kor. A folyamathoz levő államosítás esetén a kántortanító állami tanítónak bevételni s kántori teendők végzésére följosítottatni fog. Ez esetben kántori külön fizetése leszen: 400 kor. készpénz, 40 m. tűzifa, marhalegeltetés, fentjelzett földeknek haszonélvezete s megfelelő stólajövédője. A kellően felszerelt pályaműveket az iskolaszék elnökségéhez Helpa (Gömörm.) intézendők. 150 1-1

Veszprémi egyházmegye.

Somogy-Szolád plébánia Ószöd főközségben (Balaton mellett) római katolikus kántortanítói állomásra pályázat f. évi június 25. Jövédője: Föld, rét, terménybeli szolgalmány- és készpénzben 1007 kor. 76 fill. Tannyelv magyar. Kérvények *Szóládi plébániára* küldendők. 147 1-1

Ajánlkozás. Okleveles tanítónő kántoriakban segídekezik, állást keres. Budapest, Csömöri-út 18. I. em. 11. 148 1-1

Ajánlkozás. Két 4 osztályt végzett tanítónővendék sürgősen keres segídekantori állomást. Egyik működési bizonyítvánnyal rendelkezik. Cím: Munkásság, Kalocsa. 145 1-1

Ajánlkozás. Római katolikus orgonálni tudó okleveles tanító állást keres. Szíves megkeresések «K. R.» tanító címén Verbő, (Nyitra) poste restante kéretnek. 134 2-3

Nagyon fontos megtudni minden kántornak, hogy a „Mária légy velünk“

189 2-4
ezimű s 50 éneket tartalmazó gyűjtemény, díszes orgonakísérettel, egyháziilag jóváhagyva, csak 2 korona. bérmentve; utányét 55 fillér. Ez az arkedvémény csak egy hónapig tart; azután bizonymánya adom s az ára ismét 3 korona lesz.
Zámbo Károly, kántor (Szeged, b.)

Orgonaépítési műintézet.

Rieger Testvérek

villamosgépekkel berendezett cs. és kir. udvari orgonagyára

Budapest, VII., Garay-utca 48.

cs. és kir. udvari szállítók, a Szentsír lovagja, a Ferencz József-rend lovagja.

A párisi és bécsi világláttatás stb. helyről kintüntetve.

Legolcsóbb árban és kedvező fizetési feltételek mellett kiváló tiszta leguymasztórendszerrel (pneumatika) tartós, nemes hangú orgonákat szállit. 30 év óta 980 orgonát szállított. Mindennemű orgonajavításokat és hangolásokokat a legmérsékeltébb árban és lelkiismeretes pontossággal teljesít. Orgona javításban tartalása mérsékelt árban elvállaltatik. Tervezetek és rajzok kívánatra díjtalanul.

A Szent-István-Társulat kiadványai.
Legszebb és legcélszerűbb
vizsgai jutalomkönyvek
az ifjuság számára.

Japáni mesék. Számos eredeti képpel. Irta és rajzolta <i>Aranyos Viktor</i> . Kötve 2.40	Kor.	A testvérek. Ifjúsági elbeszélés. Irta <i>Kincs István</i> . (Két képpel.) Kötve 2.40	Kor.
Falusi gyermekek könyve. Irta <i>Asch A.</i> (2 kép.) Kötve 1.80		A vadon gyermeke. Ifjúsági elbeszélés. Irta <i>Kincs István</i> . (Két képpel.) Kötve 1.80	
Aranka, vagy: Az alázatosság óvadala a kényelemség miatt. Kötve 1.—		Levelek hugomhoz az olvasásról. Irta <i>Kisfaludy Arpad</i> . Füzve 1 K 20 f. Diszes vászonkötésben 2.—	
László főherceg élete és halála. Irta <i>Bárdi Mihály dr.</i> Sok szép képpel. Diszes kötésben 1.20		Magyar szentegyházak regéi. Irta <i>Látkóczy Mihály</i> . (Számos képpel.) Kötve 2.40	
Fompéji utolsó napjai. Regény. Irta <i>Lord Lytton Bulwer</i> . A magyar ifjuság számára átdolgozott kiadás. Kötve 2.40		A magyar történet századai. Irta <i>Lőrincz Gyula dr.</i> (Számos képpel.) Kötve 1.60	
Az édes mostoha. Irta <i>G. Büttner Julia</i> . (Képekkel.) Kötve 2.—		Márta naplója. A női ifjuságnak ajánlja a Szent-István-Társulat. Kötve 2.40	
Testvérek vagyunk. Elbeszélés serdülő leányok számára. Irta <i>B. Büttner Lina</i> . (Képekkel.) Kötve 2.—		Millenniumi emlékkönyv. Sok szép képpel. Kötve 1.60	
Juliánka. Elbeszélés serdülő leányok számára. Irta <i>B. Büttner Lina</i> . (Képekkel.) 1.60		Karácsonyi aranykönyv. Képeskönyv 7—12 éves gyermekek kezébe. Irta <i>Pap bácsi</i> . Színes egészvászonkötésben 4.—	
Felhőmesék. Irta <i>Czike Imre</i> . Kötve 1.20		Miklós országa. Képeskönyv. Irta <i>Pap bácsi</i> . Kötve 1.20	
Vallásosság és kincsvágy. Ifjúsági elbeszélés Mexiko meghódítása idejéből. Irta <i>Demény Jossó</i> . (Képekkel.) 2.—		Irodalmunk a millenniumig. Irta <i>Pontér Kálmán</i> . (Számos szép képpel.) Kötve 1.60	
Twist Olivér. Regény. Irta <i>Dickens Károly</i> . A magyar ifjuság számára átdolgozott kiadás. Kötve 2.—		Magyar drámai mesék. Irta <i>Pontér Kálmán</i> . Kötve 2.—	
Művészettörténelmi korrajzok. Bevezetéstül a képzőművészetek történetébe. Irta <i>Dixell Kornél</i> . Két kötet. Első kötet 87 képpel, füzve 2 K, kötve 2 K 40 f. Második kötet 75 képpel, füzve 2 K 40 f. kötve 2.80		Színjátékok ifjúsági színpadra. Irta <i>Pokorny Emanuel</i> . I. köt. (Tartalma: Vértanu család. — Morus Tamás.) Kötve 1.60	
A Lelkiismeret, vagy: Brooke Mari megpróbáltatásai. Amerikai elbeszélés. Irta <i>Dorsey Anna</i> . Fordította <i>Gyuricska Péter</i> . (Három képpel.) Kötve 1.60		II. kötet. (Tartalma: A padlásszobában. — Az örökség. — Inkognitó. — Az igazgató ur. — A fogadás.) Kötve 1.60	
Laurencia. Elbeszélés a japán népeletről. Irta <i>Lady Fallertus Georgina</i> . (Több képpel.) Kötve 2.40		A női erények legszebb virágai. Világba lépő leánykák számára. Irta <i>bárá Pongrácz Julia</i> . Kötve 2.—	
Martini Gusztáv életrajza. Irta <i>Gruber</i> . Fordította <i>Hörl Gy.</i> Kötve 1.60		Kis barátainknak. Versok és elbeszélések képekkel. Irta <i>Prónai Antal</i> . Kötve 1.60	
Hasznos mulattató. Gyűjteményes ifjúsági írat. (Képekkel.) Kötve 1.60		A kis Jézus. Verses elbeszélések képekkel. Irta <i>Prónai Antal</i> . Kötve 2.20	
Hasznos olvasmányok az ifjuság számára. (Képekkel.) Kötve 2.—		Beppo, a lazzaroni fiu. Nápolyi történet. Irta <i>Rolfus</i> . Fordította <i>Ploskál R.</i> (Számos képpel.) Kötve 1.60	
Virágosokor a kath. gyermekkertből. Irta <i>Huttler</i> . Fordította <i>Tóth Mike</i> . (Számos képpel.) Kötve 1.60		Egyiptomi József. A mi kedves Üdvözlőnk Jézus Krisztusnak megragadó előképe. Irta <i>Seeburg József</i> 2.40	
Ifjuság könyve. Elbeszélések és költemények. Kötve 2.—		Sötét napok. A három árva. Elbeszélések az ifjuság számára. (Képekkel.) Kötve 1.60	
Ifjúsági olvasmányok. (Képekkel.) Kötve 2.—		Szabad órákra. A katolikus ifjuság számára. Kötve 2.—	
Ifjuság öröme. Az — Mulattató és tanulságos ifjúsági olvasmányok kath. fiu- és leánygyermekek számára. Egyszerűbb kiadás, öt kötet. Félvászonkötésben <i>kötetenként</i> 1.60		A falu őrangyala. Irta <i>Szabó Imre</i> . Kötve 1.40	
(Az Ifjuság öröme minden köteté önálló egészet képez és külön kapható.)		Kicsinyek áhitata. Tartalmazza a vallásos gyermekirodalom legszebb verseit és elbeszéléseit. Irta <i>Szármol I.</i> Kötve 2.—	
Szent Imre herceg. Élet- és jellemrajz. Irta <i>Karácson Imre dr.</i> 1.20		A száműzött leánya. Füzve 1.40	
Karácsonyi képeskönyv jó gyermekek számára. Festette <i>Diefenbach Lénárd</i> . Magyar szövegét írta <i>Kosti Kálmán S. J.</i> (4 r., 16 színnyomatú lap.) Kötve 2.40		A magyar sziv. Csupaki Pali levelei néniéhez, Mártához. Irta <i>Sziklay János</i> . (Képekkel.) Kötve 2.40	
Két fiu története. Kötve 1.50		A torony története. Irta <i>Sziklay János</i> . Gonosz idők . Irta <i>Kincs István</i> . Elbeszélések az ifjuság számára. (Képekkel.) Kötve 1.60	
		Tisztító tűzön át. Regény az ifjuság számára. (Képekkel.) Irta <i>Sziklay János</i> . Kötve 2.20	
		Tanulságos olvasmányok az ifjuság számára. (Képekkel.) Kötve 1.60	
		A várnai csata. Irta <i>Vaszary Kólos</i> . Füzve 1.—	
		Az öröklámpa. Elbeszélés. Irta <i>Wiseman</i> . Ford. <i>Urbanek Sándor</i> . Ara télvászonköt. K —50, egészvászonkötésben 1.80	

A könyvek megrendelhetők a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában Budapesten, VIII., Szentkirályi-utca 28.

Stephaneum nyomása Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28a.